

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

МИШЉЕЊЕ
по Захтјеву Удружења грађана ДОН, Приједор

Сарајево,
септембар 2019. године

Број: 01-26-10-212-3 /19
Сарајево, 12.09.2019. године

На основу члана 25. став (1) тачка ф) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09, у даљем тексту: Закон), а по Захтјеву за мишљење Удружења грађана ДОН, Милоша Обреновића 18а, 79000 Приједор, Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине на 58. (педесетосмој) сједници одржаној дана 12.09.2019. године, донио је

МИШЉЕЊЕ

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренијски савјет) је дана 23.07.2019. године под бројем: 01-26-10-212-1/19 запримио Захтјев за мишљење Удружења грађана ДОН, Милоша Обреновића 18а, 79000 Приједор, достављено под бројем: ДОН-ЕД- од дана 19.07.2019. године (у даљем тексту: УГ ДОН или Подносилац захтјева) којим се тражи мишљење о постојању кршења одредби Закона о конкуренцији Града Добоја везано за одвоз комуналног отпада.

Подносилац захтјева у битном наводи:

- да потрошачи у урбаној зони плаћају одвоз смећа према члану 7. став (1) (цијена услуге сакупљања и одвоза комуналног отпада се формира: 1. за физичка лица, према броју чланова домаћинства – број чланова домаћинства се утврђује на основу кућне листе, евиденције ЗЕВ-а или другог документа из којег је видљив број чланова домаћинства);
- да потрошачи у ванурбаним зонама према одлуци Комуналног предузећа плаћају поред цијена наведених у Одлуци (члан 7. став (1)) и цијене врећа за одвоз отпада (вреће за смеће које је прописало и наплаћује комунално предузеће). Цијене вреће за одвоз отпада (вреће које је штампало и продаје предузеће) креће се од 0,5 до 1,00 КМ по комаду, чиме се потрошачи доводе у неравноправан положај са осталим потрошачима исте услуге на подручју Града Добоја, а Одлуком Града није посебно дефинисан одвоз отпада у „намјенским“ врећама нити цијена те услуге;
- да у Одлуци –поглавље VI- Одлагање и прикупљање комуналног отпада у урбаним срединама, се каже у члану 9. став (2) „Посуде за отпад могу бити контејнери, лимене канте за отпад, пластичне канте за отпад и вреће“, а у поглављу VII – Прикупљање, одлагање и одвоз комуналног отпада у ванурбаним срединама, члан 16. став (2) у ванурбаним срединама- насељеним мјестима Града корисник одлаже комунални отпад у контејнере који су постављени на мјеста одређена од стране мјесне заједнице уз претходну сагласност даваоца комуналне услуге. Чланом 17. исте одлуке прописано је „Изузетно у ванурбаним срединама давалац комуналне услуге може вршити прикупљање и одвоз комуналног отпада директно од корисника“;
- да из Одлуке Града није видљиво да је прописано да се одвоз отпада врши у врећама од 120 литара, са логом предузећа, те се вреће за одлагање отпада посебно наплаћују (насеља Баре и Усора);
- да услуге доласка камиона за одвоз отпада у ванурбане средине уговарају мјесне заједнице, а грађани/потрошачи олаћају одвоз смећа и посебне вреће (Шеварлије- једном мјесечно се одвози смеће, и у већини случајева грађани пале смеће што узрокује многе

друге проблеме или отпад одвозе у аутомобилима у градско подручје и одлажу у контејнерима);

- да уговор који је типски сачињен од стране привредног друшва Прогрес у чијој изради нису укључена или консултована Удружења потрошача, нити је формирана Комисија за реклаamacију приговора потрошача;
- да је у члану 3. дефинисано да се корисник комуналне услуге обавезује да ће отпад који се третира као комунални отпад (кућно смеће) у количинама које произведе у свом домаћинству одлагати у типску посуду за одлагање смећа, коју ће сам обезбједити или ће му давалац комуналне услуге обезбједити намјенску врећу уз накнаду, или ће отпад произведен у домаћинству одлагати у типске посуде смјештене у граду у складу са важећим прописима;
- да је већина становника поменутих насеља Баре и Усора набавила типске канте за кућни отпад које се не користе јер су приморани кућни отпад искључиво одлагати у вреће које купују и имају право на само једну врећу недељно;
- да је Законом о заштити потрошача РС у члану 48. став (1) дефинисано да „потрошач који закључује нови уговор или му се, на његов захтјев, пружају економске услуге, мора добити, без наплате, образац уговора који ће садржавати услове иговора. Потрошачи из насеља Усора и Баре су позвани да потпишу Уговоре и није им дозвољено да исте раније прочитају нити да се о њима расправља, а о Уговорима када су и рађени нису консултована Удружења нити надлежно Министарство које се бави заштитом потрошача;
- да пракса у другим општинама/градовима Републике Српске показује да се одвоз отпада врши у свим срединама како урбаним тако и руралним под истим условима и цијенама, те осим Добоја није видљива пракса одвоза отпада у намјенским врећама прописаним од стране предузећа.

У складу са наведеним, Подносилац захтјева тражи мишљење Конкурентијског савјета везано за кршење Одлуке Града Добоја за одвоз комуналног отпада, те монополистичко понашање предузећа Прогрес као и несавјесног вођења рачуна о потрошачима од стране града Добоја који својим нечињењем, дозвољавају да се потрошачи доведу у незавидан и зависан положај иако уредно измирују своје обавезе дуги низ година.

Конкурентијски савјет је након прегледа и анализе података из Захтјева, а у складу са траженим мишљењем, утврдио следеће:

С обзиром да Конкурентијски савјет не може без проведеног поступка утврдити да ли се ради о постојању злоупотребе доминантног положаја, из члана 10. став (2) Закона, овим путем упућујемо на релевантне одредбе Закона како слиједи:

Члан 10. став (2) Закона прописује да је забрањена злоупотреба доминантног положаја која се посебно односи на:

- а) директно или индиректно наметање нелојалних куповних и продајних цијена или других трговачких услова којима се ограничава конкуренција;*
- б) ограничавање производње, тржишта или техничког развоја на штету потрошача;*
- ц) примјена различитих услова за исту или сличну врсту послова с осталим странама, чиме их доводе у неравноправан и неповољан конкурентски положај и*
- д) закључивање споразума којима се условљава да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој нарави или према трговинском обичају немају везе с предметом таквог споразума.*

У смислу члана 48. став (1) тачка б) Закона, новчаном казном у износу највише до 10,0% (десет) вриједности укупног годишњег прихода привредног субјекта, из године која је претходила години у којој је наступила повреда закона, казниће се привредни субјекат, ако злоупотреби доминантан положај на начин прописан одредбама члана 10. Закона.

Надаље, члан 9. став (2) Закона, прописује да се претпоставља, да један привредни субјекат има доминантан положај на тржишту роба и /или услуга, ако на релевантном тржишту Босне и Херцеговине има тржишно учешће веће од 40,0%.

Чланом 27. Закона прописан је начин покретања поступка пред Конкурентијским савјетом, а чланом 28. став (1) дефинисан је обавезан садржај Захтјева.

Ово Мишљење, Конкурентијски савјет даје искључиво на основу података наведених у Захтјеву.

С поштовањем,

Предсједница

мр Аријана Регода-Дражић